

Borgå stads handledningsplan för elevhandledningen

Från och med 1.8.2026

Innehållsförteckning

1	Handledningens mål och verksamhetsätt	3
1.1	Handledningsverksamhetens tre delområden	3
2	Handledning i årskurs 1-6	4
3	Handledning i årskurs 7-9	4
3.1	Uppgifter och ansvar i elevhandledningen i åk 7-9	5
3.2	Intensifierad personlig elevhandledning.....	7
4	Arrangemang för arbetslivssamarbete och att bekanta sig med arbetslivet	8
5	Samarbete mellan hem och skola gällande elevhandledningen	8
6	Arbete inom sektorsövergripande nätverk	9
7	Utbildningsanordnarens ansvar för handledning och tillsyn av läroplikten	10
8	Hemkommunens ansvar för handledning och tillsyn av läroplikten	11

1Handledningens mål och verksamhetssätt

I handledningsplanen har man utnyttjat Utbildningsstyrelsens kriterier för god handledning. I kriterierna har man definierat teman för god handledning som löper genom hela den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Genom de gemensamma temana betonas betydelsen av en obruten handledningskedja för eleven och den studerande. Det är viktigt att garantera en jämn kvalitet på handledningen för varje elev, oberoende av skola.

Enligt grunderna för läroplanen beskrivs följande i handledningsplanen: strukturer för hur elevhandledningen ordnas, tillvägagångssätt, arbets- och ansvarsfördelning samt arbete i sektorsövergripande nätverk, samarbete mellan hem och skola i handledningen, arbetslivssamarbete samt arrangemang för praoperioder (introduktion i arbetslivet). Handledningsplanen utvärderas och uppdateras regelbundet som en del av läroplanen.

Målet med elevhandledningen är att stödja elevens övergripande välmående och förebygga utbildningsmässig och social marginalisering. Således hör handledningen till varje person som tillhör handlednings- och undervisningspersonalen. Handledningen är högklassig när eleven har möjlighet till tillräckligt mångsidig och kontinuerlig handledning enligt sina behov under hela studietiden.

1.1Handledningsverksamhetens tre delområden

1. Målet med handledningen är att stärka elevens självkänsla genom att stöda hens **psykosociala** växande och utveckling. Man stöder eleven att både socialt och psykiskt fungera i skolan.
2. Med handledningen stöder man att studierna framskrider och lyckas samt **inläring och utveckling av studiefärdigheter**. Med handledningen möjliggör man en individuell studieväg för eleven.
3. Med handledningen stöder man den ungas **utbildnings- och yrkesvalsprocess** i den grundläggande utbildningens olika skeden och när man söker till fortsatta studier. Med handledningen försöker man hjälpa de unga att bli medvetna om sina personliga styrkor och att bekanta sig med yrken de är intresserade av, samt ge nödvändig beredskap för att göra val som berör levnadsbanan. Att bli bekant med arbetslivet och olika yrken samt mångsidig kännedom om utbildningssystemet är centrala saker som hänför sig till uppgiften. Grundskolelevens prao, alltså arbetslivsorientering, är en betydande faktor i processen då eleven ska göra egna val.

2Handledning i årskurs 1-6

Elevhandledningen för årskurserna 1–6 i den grundläggande utbildningen genomförs huvudsakligen i samband med undervisningen i olika läroämnen och i skolans övriga verksamhet.Handledningen måste ordnas så att den erbjuder eleverna både handledning i klass och personlig handledning som fördjupar sig i individuella frågor.

På de lägre klasserna hänför sig handledningens ämnen till inläring, studiefärdigheter, växande, utveckling, stöd för att välja och olika frågor om vardagslivet. Om man lyckas skapa en stark grund för studier och självkänsla på studievägens första klasser, kommer det att bära frukt under hela studietiden.

En väsentlig del av elevhandledningen är även att känna igen olika inlärnings svårigheter och att ordna stödåtgärder i rätt tid. I elevhandledningsmetoderna framhävs positiv respons, att känna igen styrkorna och en lösningscentrerad synvinkel.

I första hand är det klassläraren som svarar för handledningen i samarbete med den övriga personalen.Handledningen omfattar samarbete mellan hemmet och skolan. Även andra elever kan handleda t.ex. i samband med skolmedling eller vänelevsverksamhet.

Eleverna på årskurserna 1–2 bekantar sig med skolans värden, praxis och regler samt den egna klassens verksamhetsmodeller. I skolan stöder man utveckling av interaktionsfärdigheterna och handleder till att förhålla sig ansvarsfullt till skolarbetet och uppgifterna. Eleverna kan även hänvisas till fritidsverksamhet och klubbar i skolan.

På årskurserna 3–6 fördjupar man sig i målen som beskrevs för årskurserna 1–2. Målet är också att handleda eleven till större självständighet än tidigare och ansvarsfullhet i skolarbetet och att göra uppgifterna.

3Handledning i årskurs 7-9

I årskurs 7–9 ligger handledningens tyngdpunkt på elevhandledningen. Elevhandledaren ansvarar för denna handledning. På årskurserna 7–9 i den grundläggande utbildningen utformas elevhandledningen av handledning i klass, personlig handledning som fördjupar sig i individuella frågor, smågruppshandledning som grundar sig på social interaktion/växelverkan och praktisk arbetslivsorientering (prao).

I handledning i klass behandlar man för alla gemensamma handledningsteman enligt läroplanen.

I den personliga handledningen har eleven möjlighet att diskutera sina studier, utbildning och yrkesval samt frågor i anslutning till sin livssituation.

Under årskurs åtta ordnas studiebesök till Praktikums Borgåenhet, Borgå gymnasium och Careerias merkonomlinje. För de elever som önskar bekanta sig närmare med någon skola eller utbildningslinje ordnas individuella besök till skolorna under årskurs 9.

3.1 Uppgifter och ansvar i elevhandledningen i åk 7-9

Alla som hör till handlednings- och undervisningspersonalen deltar i handledningen. Handledningen stöder elevens växande och utveckling och främjar utvecklingen av elevens studiefärdigheter och att studierna framskrider.

Enligt alla handleder-principen beskrivs ansvarsfördelningen i detta avsnitt kring handledningen i åk 7–9.

- Klassföreståndaren gör eleven förtrogen med skolans praxis och svarar för sin del att socialiseringsprocessen startar. Klassföreståndaren följer upp studierna för de elever hen ansvarar för, påbörjande av eventuella åtgärder för pedagogiskt stöd och/eller elevvård samt om samarbetet mellan hem och skola.
- Ämnesläraren handleder elevens inlärningsprocess och genomför ämnesspecifika stödåtgärder. Hen beaktar i undervisningen och bedömningen att elever är olika. Hen följer upp hur eleven framskrider i läroämnet och handleder eleven personligt vid behov. Ämnesläraren har även en roll i den intensifierade elevhandledningen.
- Rektorn ansvarar för handledningsverksamheten som genomförs i skolan. Rektorn skapar förutsättningar för lyckad handledning genom att ordna tillräckliga och riktade resurser.
- Elevhandledaren har huvudansvaret för planeringen och genomförandet av elevhandledningen. Elevhandledaren håller handledning i klass enligt innehållet i läroplanen. Individuell handledning med sikte på fortsatta studier och yrkesval erbjuds minst en gång per läsår till alla åttonde- och niondeklassare. Elevhandledaren ger vid behov intensifierad personlig handledning till elever i årskurs 8 och 9. Elevhandledaren följer upp att eleverna söker till och påbörjar studier efter grundutbildningen.
- Deltidsspeciallärare stöder och handleder eleverna samt för sin del genomför och samordnar planerade stödåtgärder för eleverna.
- Specialklassläraren stöder och handleder elever i sin undervisningsgrupp. Specialklassläraren ansvarar för intensifierad personlig handledning för sina elever i samarbete med elevhandledaren.
- Skolgångshandledaren stöder eleverna planenligt och på det sätt som överenskommit med läraren.

I tabellen beskrivs de olika aktörernas ansvarsfördelning. Ju större boll, desto större ansvar.

Arbetsuppgifter	Rektor	Klassföreståndare	Ämneslärare	Special-klasslärare	Deltids-speciallärare	Elevhandledare	Skolgångshandledare	Skolcoach
Samtal om lärande i åk 7-8		•		•	•	•		
Individuella samtal om fortsatta studier åk 7-9		Mixen				•		
Studiefärdigheter		•	•	•	•	•	•	
Stöd för skolen-gagemang	•	•	•	•	•	•	•	•
Stöd för lärande	•	•	•	•	•		•	•
Kontakt till elevvården	•	•	•	•	•	•	•	•
Intensifierad personlig handledning		•	•	•	•	•		•
Besök till andra stadietsskolor på åk 8-9		•		•		•		•
Prao åk 8-9		•		•		•		•
Ansökan enligt prövning, åk 9		•		•	•	•		
Överföring av information till andra stadiet, påbyggnadslinjer				•	•	•		
Infokväll GeA åk 9						•		

3.2 Intensifierad personlig elevhandledning

Stadga om den intensifierade personliga elevhandledning i lagen för grundläggande utbildning trädde i kraft 1.8.2021. Detta innebär att en elev som avlägger årskurs 8–9 inom den grundläggande utbildningen och som behöver stöd för att söka sig till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen har rätt att få intensifierad personlig elevhandledning utöver läroplanens elevhandledning.

Den intensifierade elevhandledningen är avsedd för elever som behöver stöd i ansökan till fortsatta studier. Målet med den intensifierade elevhandledningen är att eleven ska kunna fatta beslut om sina fortsatta studier. Den intensifierade elevhandledningen är inte bunden till allmän skolframgång.

Elever som riskerar att hamna utanför vidare utbildning – antingen på grund av svag studieprestation eller obeslutsamhet – får intensifierad handledning i årskurs 8 och 9. Även elevens sociala och hälsomässiga situation kan inverka i bakgrunden. Elevhandledaren prioriterar stöd kring framtida studieval i åk 8 och under åk 9.

Den intensifierade personliga handledningen kan genomföras som personlig handledning, handledning i smågrupper, som planering av stödet för studeranden i mångprofessionella nätverk, samarbete mellan hemmet och skolan och genom att göra studiebesök till utbildningar.

Den intensifierade personliga elevhandledningen är individuell elevhandledning och stöd för studierna som elevhandledaren, ämnesläraren och specialläraren kan erbjuda till exempel för att motivera till skolgång, erbjuda stöd för fortsatta studier, karriärplaner eller utifrån något annat uppskattat behov.

Som en del av denna handledning bedömer utbildningsanordnaren tillsammans med den läropliktige och hens vårdnadshavare vilken utbildning som är lämpligast för den studerande genom att beakta elevens stödbehov.

En personlig plan för fortsatta studier görs upp för en elev som får intensifierad personlig elevhandledning. I den antecknas elevens mål för övergången till studier efter den grundläggande utbildningen och annan information som är relevant för handledningen.

Elever som får intensifierad personlig elevhandledning kan också få möjlighet till utvidgad prao, vilket betyder att elevens prao kan utökas utöver den läroplansenliga, enligt elevens egna, personliga plan.

4 Arrangemang för arbetslivssamarbete och att bekanta sig med arbetslivet

Eleven får bekanta sig med yrken, arbetslivet och företagsamhet.

Samtliga skolor i Borgå medverkar i Företagsbyn som handhas av Ung företagsamhet och ekonomi (NYT). Alla elever i årskurserna 6 och 9 får bekanta sig med företagsamhet genom Företagsbyn.

Eleverna i åk 8 deltar i praktisk arbetslivsorientering (prao) under 4–5 dagar (vid ev helgdag under veckan blir praon fyra dagar) och eleverna i åk 9 under 9 – 10 dagar. I mån av möjlighet deltar eleverna också i olika lokala evenemang som gäller utbildning och arbetsliv.

5 Samarbete mellan hem och skola gällande elevhandledningen

All vägledning som sker i skolan genomförs i samarbete mellan hemmet och skolan. Rektorn ansvarar för det samarbete och den information som sker mellan hemmet och skolan, tillsammans med den övriga undervisnings- och handledningspersonalen. När det gäller handledningen skrivs preciseringar om samarbetet mellan hemmet och skolan in i skolans läsårsplan.

Vårdnadshavarnas uppgift är att stödja barnets och den ungas skolgång och se till att eleven fullgör sin läroplikt. Grunden för det vägledande samarbetet och en god diskussionskontakt mellan hem och skola skapas i början av den grundläggande utbildningen. Handledningen bygger på en öppen dialog mellan hemmet och skolan, så att den ungas skolgång och lärande kan stödjas på bästa möjliga sätt. Samarbetet med vårdnadshavarna sker genom information, diskussioner, meddelanden och möten.

Samarbete mellan hemmet och skolan sker särskilt när man planerar specialarrangemang för elevens undervisning. Elevhandledaren deltar vid behov i frågor som rör elevhälsan när en sektorsövergripande expertgrupp samlas. I den sektorsövergripande expertgruppen arbetar experter från olika yrkeskategorier tillsammans genom att dela med sig av sin kunskap och kompetens. Målet är att i samarbete erbjuda sakkunnigt stöd för elevens lärande och utveckling. För att säkerställa en smidig övergång till andra stadiet är det viktigt att också elevhandledaren deltar i sektorsövergripande möten.

Samarbetet mellan hem och skola betonas i övergångsskedena samt i stadiövergången när eleven går vidare till andra stadiet efter avslutad grundläggande utbildning. Elever och vårdnadshavare informeras om den gemensamma ansökan och utbildningsmöjligheterna på andra stadiet via meddelanden och föräldrakvällar. Eleverna vägleds att delta i andra stadiets besöks- och informationstillfällen. Elevhandledaren instruerar eleverna och vårdnadshavarna i den gemensamma ansökan, och eleverna kan vid behov fylla i ansökan tillsammans med elevhandledaren. Elevhandledaren vägleder vid behov eleverna att söka via prövningsbaserad antagning.

Förvaltningslagen kräver att vårdnadshavaren hörs i samband med den gemensamma ansökan, lämpligen så att vårdnadshavarnas e-post fylls i då eleven gör sin gemensamma ansökan. Då skickas ett bekräftelsemeddelande om ansökan till vårdnadshavarens e-post.

6 Arbete inom sektorsövergripande nätverk

Skolorna samarbetar bland annat med andra stadiets läroinrättningar, fria bildningen, ungdomstjänster, kultur- och fritidstjänster, elevvårdstjänster, Hem och skola samt informations- och rådgivningskontoret Navigatorn.

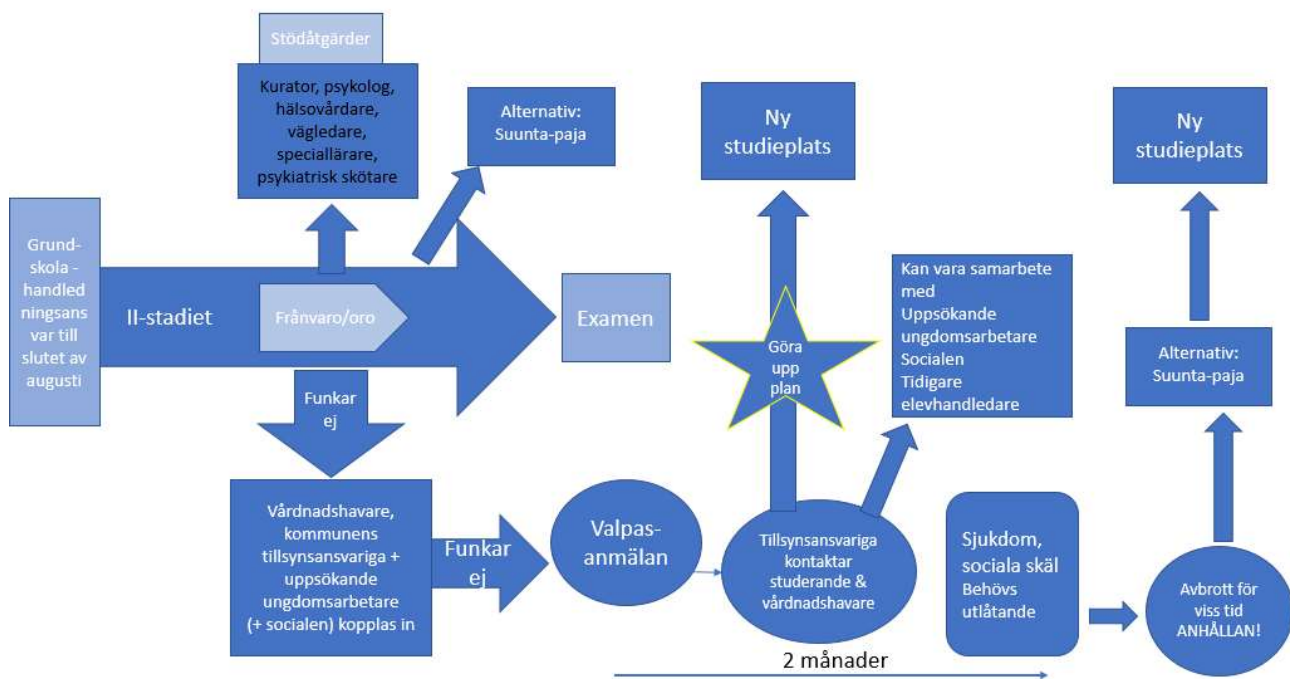
7 Utbildningsanordnarens ansvar för handledning och tillsyn av läroplikten

Enligt lagen om läroplikt (1214/2020) är barn som är stadigvarande bosatta i Finland läropliktiga. Läroplikten upphör när den läropliktiga fyller 18 år eller dessförinnan har avlagt en examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller lagen om yrkesutbildning (531/2017), eller en motsvarande utbildning som har genomförts på Åland eller utomlands. Studiehandledningen inom den grundläggande utbildningen har till uppgift att vägleda och följa upp att de läropliktiga söker sig till utbildning på andra stadiet. Studiehandledarna följer också upp hur elever som avslutat den grundläggande utbildningen placerar sig i fortsatta studier. De ansvarar, i samarbete med vårdnadshavare och andra aktörer, för handledningen av de unga som saknar studieplats.

Fullgörandet av läroplikten fortsätter efter den grundläggande utbildningen. Målsättningen är att varje läropliktig anvisas en studieplats i utbildning på andra stadiet. Studiehandledarna inom den grundläggande utbildningen utreder senast vid den tidpunkt som Utbildningsstyrelsen årligen fastställer om de läropliktiga har inlett sina studier i utbildning enligt lagen om läroplikt. Studiehandledarna anmäler de läropliktiga som saknar studieplats till deras hemkommun via tjänsten Valpas i Studieinfo. Valpas är en tjänst som upprätthålls av Utbildningsstyrelsen och används för att följa upp fullgörandet av läroplikten.

I Borgå övergår ansvaret för handledning och tillsyn av läroplikten, efter anmälningsdagen, till den studiehandledare i övergångsskedet som ansvarar för dessa uppgifter i hemkommunen.

I figuren nedan beskrivs handledningsprocessen på andra stadiet

8 Hemkommunens ansvar för handledning och tillsyn av läroplikten

Boendekommunen har handlednings- och tillsynsansvar för invånare under 18 år som inte studerar vid en läroanstalt. Om en läropliktig inte inleder sina studier eller avbryter sina studier övergår tillsyns- och handledningsansvaret från en utbildningsanordnare till boendekommunen.

I Borgå stad är det den Valpas-ansvariga studiehandledaren som ansvarar för tillsyn och handledning av läropliktiga som inte studerar vid en läroanstalt. Vid behov kan den läropliktiges tidigare elevhandledare i Borgå stad delta i handledningen. Representanter från övriga instanser, exempelvis ungdomstjänster kan också delta i möten gällande studiealternativ.

Om den läropliktige inte frivilligt söker till utbildning eller inte får en studieplats, **anvisas** han eller hon **en studieplats** till utbildning som handleder för examensutbildning (**HUX**) eller utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv (**TELMA**).

En läropliktig **ska anvisas en studieplats inom två månader** efter det att ansvaret för handledning och tillsyn överförs till boendekommunen, om den läropliktige inte före det har påbörjat en utbildning som hör till läroplikten. En läropliktig som har rätt till krävande särskilt stöd kan dock med den läropliktiges eller dennes vårdnadshavares eller någon annan laglig företrädares samtycke anvisas en studieplats redan före utgången av tidsfristen på två månader.

Enligt läropliktslagen ska den läropliktiga utan dröjsmål inleda studierna på den studieplats som anvisats hen.